

Status på satspuljeprojekter i Psykiatrien i Region Midtjylland

Dato 24-06-2021
Katrine Hald

kathal@rm.dk
1-30-74-10-18

Regionsrådet har fra midlerne til psykiatrien fra Finanslov 2020 besluttet at reservere en pulje til permanentgørelse af udvalgte initiativer omfattet af satspuljemidler på hhv. 4 mio. kr. i 2020 og 8,5 mio. kr. årligt herefter. På møde i regionsrådet den 16. december 2020 blev det besluttet, at de to satspuljeprojekter, der udløb i 2020, "Udbygning af de regionale centre til selvmordsforebyggelse" og "Implementering af forløbsprogrammer i børne- og ungdomspsykiatrien" ikke skulle permanentgøres. I stedet blev der tildelt en midlertidig bevilling til videreførelse ét år i 2021 med henblik på, at regionsrådet i 2021 foretager en samlet prioritering på tværs af projekterne i forhold til hvilke, der skal permanentgøres fra 2022.

Side 1

I dette notat fremgår en status for de satspuljeprojekter, der sluttede i 2020, og de der slutter i 2021, samt en beskrivelse af de elementer, der planlægges videreført fra de enkelte projekter.

Følgende projekter er beskrevet i notatet:

- Afprøvning af en fremskudt funktion i børne- og ungdomspsykiatrien
- Implementering af forløbsprogrammer i børne- og ungdomspsykiatrien
- Styrket indsats i behandlingen af alvorligt og langtidssyge anoreksipatienter (SALA)
- Behandling af patienter med Binge Eating Disorder (BED)
- Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade (delpulje om kapacitetsudvidelse)
- Styrket sundhedsfaglig rådgivning og lettere adgang til psykiatrisk udredning
- Udbygning af de regionale centre til selvmordsforebyggelse
- Tværsektionel indsats til nedbringelse af tvangsindlæggelser (Liv uden tvang)
- Regionale akutte udrykningstjenester i Psykiatrien

Afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien

Indhold af delindsatser i projektet:

Delprojekt 1: Forebyggelse af angst og depression hos børn og unge

- kompetenceudvikling til forældre og medarbejdere i primær sektor
- systematisk tilgang til opsporing og indsats
- tværfaglige rådgivningsteams drøfter og planlægger indsatser i de konkrete sager
- sparring med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA)
- individuelle samtaler
- gruppeforløb

Delprojekt 2: Forebyggende indsats ved begyndende skolevægring

- kompetenceudvikling til forældre og medarbejdere i primær sektor
- systematisk tilgang til opsporing og indsats
- tovholderfunktion i forløbene
- sparring med BUA

Delprojekt 3: Henvisning for almen praksis

- samarbejde med almen praksis
- aftalt arbejdsgang for praktiserende lægers henvisning til kommunen
- afprøvning af koordinerede kommunale indsatser
- sparring med BUA

Resultater:

- yderst værdifuldt samarbejde og relationer mellem kommunerne og BUA er etableret
- medarbejdere i henholdsvis kommunerne og BUA har øget kendskab til hinanden og hinandens udgangspunkter og rammer for indsatser
- øget kendskab på tværs af fagligheder internt i kommunerne
- tilsammen vurderes dette at bidrage til et tættere samarbejde til gavn for borgerne
- en del forløb er afsluttet uden yderlig indsats eller inddragelse af BUA

Et væsentligt fokus i både projektet Fremskudt funktion og projektet Implementering af forløbsprogrammer (beskrevet nedenfor) har været den sagssparring og supervision, som BUA har udbudt til de deltagende kommuner, hvor den enkelte kommune er tilknyttet faste kontaktpersoner fra BUA, som de kan booke sparringssessioner med på ugentlig basis. Dette tilbud er både kommunerne og BUA interesserede i at fortsætte og udvide, så alle regionens kommuner fremover vil have adgang til det. De deltagende kommuner oplyste på det tværsektorielle styregruppemøde for Fremskudt funktion den 21. juni 2021, at de i forbindelse med de kommende budgetforhandlinger i kommunerne har bedt om at få midler til at videreføre de væsentlige elementer i det nuværende samarbejde efter projektperiodens udløb. Desuden vil der blive sat et arbejde i gang for at få inkluderet de sidste kommuner i den samarbejdsform, der er opbygget gennem projektet.

Det forventes, at der i regeringens 10 årsplan for psykiatrien vil være et væsentligt fokus på forebyggelse af mistrivsel og tidlig indsats til børn og unge med psykiske udfordringer. Erfaringerne og den samarbejdsmodel, der er udviklet i projektet mellem kommunerne og BUA er et væsentligt bidrag ind i den indsats.

Implementering af forløbsprogrammer til børn og unge med psykiske lidelser

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem Region Midtjylland, Herning Kommune og Skanderborg Kommune og videreføres i 2021 med midlertidige midler.

Projektets formål har primært været:

- at implementere dele af de tre forløbsprogrammer for børn og unge med angst og depression, ADHD og spiseforstyrrelser i et samarbejde mellem kommuner, region og almen praksis.

- at understøtte en sammenhængende og ensartet høj kvalitet i indsatser for de tre diagnosegrupper.
- at gøre indledende erfaringer med et systemiseret samarbejde på tværs af BUA og Herning og Skanderborg Kommuner.

For at leve op til mål og succeskriterier har der været følgende indsatser i projektet:

- Kompetenceudvikling af kommunale medarbejdere i tidlig opsporing, udredning, screeningsværktøjer og valg af indsatser.
- Udarbejdelse af flowcharts for arbejdsgangene i forbindelse med de tre diagnosegrupper.
- Oprettelse af sparringsrum på tværs af kommuner og BUA.
- Fælles dialog- og handleplansmodel.

Projektet har bidraget til at sikre en ensartet arbejdsgang og et fælles kendskab til denne. Ved at have udvalgt relevante screeningsværktøjer og handlinger, som skal være afprøvet inden henvisning til BUA, er kvaliteten i det tidligt forebyggende arbejde blevet styrket.

Projektets tiltag er overordnet set blevet forankret som en integreret del af arbejdsgangene omkring de tre diagnosegrupper i både region og de deltagende kommuner. Projektets resultater og erfaringer ønskes udbredt til alle 19 kommuner i regionen, bl.a. gennem det etablerede klyngesamarbejde i regi af sundhedsaftalen.

En central del af projektet har været sagssparring vedr. konkrete sager og supervision. BUA ønsker at videreføre dette tilbud og at udvide tilbuddet, så det fremover er tilgængeligt for alle kommuner i regionen. Dette ønskes kombineret med de indsatser, der planlægges videreført fra projektet *Afprøvning af en fremskudt regional funktion*, der er beskrevet ovenfor. Det er afgørende for videreførelsen af indsatserne i de to projekter, at kommunerne forpligter sig til aktivt at benytte sig af tilbuddet om sparring, supervision og kompetenceudvikling. Som beskrevet ovenfor har kommunerne indtil videre givet udtryk for, at de er interesserede i fortsat at have tilbuddet til rådighed, men de har endnu ikke forpligtet sig til deltagelse i konkrete indsatser.

De to projekter *Implementering af forløbsprogrammer til børn og unge med psykiske lidelser* og *Afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien* skal ses i sammenhæng i forbindelse med videreførelse. Det indstilles på den baggrund, at der udmøntes 3,35 mio. kr. til samlet finansiering af medarbejdere i Psykiatrien, der skal fortsætte de væsentlige elementer i det tilbud om faglig sparring og supervision til alle regionens kommuner samt undervisning og opkvalificering af kommunale samarbejdspartnere, der har ligget i de to projekter. Fortsættelsen af de nævnte indsatser forudsætter som ovenfor beskrevet, at de deltagende kommuner forpligter sig til at benytte tilbuddet fra Psykiatrien samt prioriterer midler i kommunerne til dette arbejde. Endvidere arbejdes der på at udvide samarbejdsformen til alle kommuner i regionen.

Styrket indsats i behandlingen af alvorligt og langtidssyge anoreksipatienter (SALA) og Behandling af patienter med Binge Eating Disorder (BED)

I satspuljen er der tildelt midler til to uafhængige projekter, hhv. *Styrket indsats i behandlingen af alvorligt og langtidssyge anoreksipatienter (SALA)* og *Behandling af patienter med Binge Eating Disorder (BED)*.

Formålet med projektet SALA har været at etablere en systematisk, forbedret behandling til alvorligt syge og langvarigt syge patienter med anoreksi fra hele regionen, herunder at sikre en bedre koordinering af indsatsen omkring patienten, både i kommunalt og regionalt regi. Målet er at støtte patienterne til at opnå en mere stabil tilværelse med forbedret livskvalitet og funktionsniveau samt nedsat anvendelse af tvang og forbedret behandlingsalliance.

Patienter, hvor der er overvejelser om indlæggelse, og indlagte patienter, hvor en udskrivelse nærmer sig, drøftes ugentligt på den tværfaglige SALA-konference. Dette giver mulighed for en drøftelse af mulige interventioner til forebyggelse af indlæggelse, eller forberedelse af indlæggelse og udskrivelse samt planlægning af en koordineret indsats ud fra det samlede kendskab til patienten og dennes netværk. Der er fokus på sikring af overgange og udveksling og opsamling af erfaring med henblik på at skabe og fastholde fokus og kontinuitet i behandlingen på tværs af sengeafdeling og ambulatorium.

Flere af patienterne har som følge af projektet haft længere tid uden behov for intensivning af behandling i form af indlæggelse, end de har haft i tidligere forløb. Yderligere er en gruppe patienter lykkedes med at etablere en positiv udvikling i deres ambulante forløb, ikke kun med hensyn til funktionsniveau og livskvalitet, men også af vægtudvikling og forandring i spiseforstyrrelsessymptomerne. Denne udvikling har ikke tidligere vist sig mulig for disse patienter, hvor forandring primært sås i forbindelse med indlæggelse og aftog i ambulante forløb. Man er derfor meget interesseret i at fortsætte arbejdet med denne svære patientgruppe.

BED-projektet er organiseret i Psykiatrisk Klinik for Spiseforstyrrelses ambulatorium i Herning, hvor personalet gennem kurser og løbende supervision har erhvervet sig den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til at udrede og behandle mennesker med middelsvær og svær BED.

Det indstilles, at der udmøntes 1,5 mio. kr. årligt fra 2022 til SALA-projektet til medarbejderressourcer til fortsat behandling af alvorligt og langtidssyge anoreksipatienter fra hele regionen.

Det indstilles, at der ikke tildeles midler til videreførelse af BED-projektet, da det på baggrund af tidligere meldinger fra Danske Regioner, forventes, at behandlingen af målgruppen fremover finansieres via en ny national bevilling, efter at WHO har anerkendt tvangsoverspisning som en officiel diagnose, og det samlede danske sundhedsvæsen derfor fra 2022 skal have etableret et samlet behandlingstilbud til BED-patienter.

Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade (delpulje om kapacitetsudvidelse)

Der er 3 delprojekter under projektet, hvoraf det indstilles, at der udmøntes midler til projekt 2 og 3:

Projekt 1:

Tværfaglig trinvis behandling af spiseforstyrrelse (TBS) i Psykiatrisk Klinik for Spiseforstyrrelser ambulatorium (PKS) og sengeafsnit S3 Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA), AUH Psykiatrien.

Projektet bygger videre på TUT-projektet (Tværfagligt Udadgående Teams), som udløb 31. december 2018, og projektet er allerede permanentgjort, hvorfor yderligere finansiering er overflødig.

Projekt 2:

Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade – delpulje om kapacitetsudvidelse i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, BUA, Sengeafsnit 2+4 for unge, herunder Team for personlighedsforstyrrelse, AUH Psykiatrien.

Der er etableret et Team for personlighedsforstyrrelse i BUA, der indebærer udredning for personlighedsforstyrrelse og deri også vurdering af selvskade. Der er etableret et psykoedukationsforløb til de unge og et til forældre. Desuden er der mulighed for

familiesamtaler en gang månedligt. Der er oprettet en terapigruppe, som har kørt stabilt siden november 2019 og med plads til max. 8 patienter.

Det vurderes af de involverede i projektet, at det i høj grad er lykkedes at etablere et behandlingstilbud i BUA, som ikke tidligere har eksisteret og til en målgruppe som har fyldt meget både ambulantly og i sengeafsnit. Det er lykkedes både at etablere diagnostisk udredning, gruppeterapeutisk intervention x 1 pr uge, individuel terapi x 1 pr. uge og familiesamtaler x 1 pr. måned. Dette medfører hurtigere i patientforløbet en mulighed for differential diagnostisk udredning for at afdække om årsagen til selvskaden er personlighedsforstyrrelse.

Det indstilles, at der udmøntes 0,75 mio. kr. til delprojektet fra 2022 og frem til finansiering af medarbejdere til bemanning af behandlingstilbuddet, der retter sig mod unge fra hele regionen.

Projekt 3:

Styrket indsats for unge med personlighedsforstyrrelse og svær selvskade: udvikling af intensivt ambulantly behandlingsforløb i Klinik for Personlighedsforstyrrelser og Selvmordsforebyggelse, Afdeling for Depression og Angst (ADA), AUH Psykiatrien.

Projektets formål har været at etablere et intensivt ambulantly behandlingsforløb til unge personlighedsforstyrrede patienter, karakteriseret ved hyppig svær selvskade, ofte med komorbid spiseforstyrrelse. Patienterne er ofte unge kvinder i alderen 18-26 år, som er gået i stå omkring uddannelse/arbejde og familie, og som således mangler retning og pejling i livet. De finder ofte en form for trøst og fællesskab med hinanden under indlæggelse, men dette fællesskab bliver uheldigvis ofte også et fællesskab omkring selvskade og suicidal adfærd, som værn mod meningsløsheden. Projektet dækker patienter i målgruppen i hele regionen som led i afdelingens regionsfunktion.

Det opleves, at projektet har skabt øget fokus på neuropsykologisk udredning af denne svært selvskadende patientgruppe, idet det har medført yderligere udredning og dermed mulighed for mere målrettet behandling til de patienter, der var påtænkt forløbet. Projektet opleves desuden at have skabt et øget samarbejde mellem stationært og ambulantly tilbud, samt generelt løftet det faglige niveau.

Det indstilles, at der udmøntes 0,75 mio. kr. til delprojektet fra 2022 og frem til finansiering af medarbejdere, der skal indgå i den fortsatte ambulantly behandling af målgruppen.

Det vil sige, at der i alt udmøntes 1,5 mio. kr. til delprojekt 2: *Styrket indsats for mennesker med spiseforstyrrelser og selvskade* og delprojekt 3: *Styrket indsats for unge med personlighedsforstyrrelse og svær selvskade i projekt*

Styrket sundhedsfaglig rådgivning og lettere adgang til psykiatrisk udredning

Projektet består af 5 delprojekter, hvor der er forskellige målgrupper, mens indsatserne med variationer er de samme.

Målgrupperne er

Delprojekt 1: Vest: Patienter, der bor på botilbud og har hyppige indlæggelser.

Delprojekt 2: Horsens: Patienter med personlighedsforstyrrelse eller svær selvskadende adfærd, som bor på bosted.

Delprojekt AUH BUA: Patienter med personlighedsforstyrrelse eller svær selvskadende adfærd, som bor på bosted.

Delprojekt 4: Midt: Patienter med autisme og psykiatrisk comorbiditet, som bor på botilbud.

Delprojekt 5: AUH Psykiatri: Patienter med sundhedsfaglige (psykiatriske) udfordringer, der bor på botilbud.

Borgerrettet indsats:

- Brobygning mellem indlæggelse og botilbud
- Brobygning mellem botilbud og bofællesskab
- Mestring af hverdagen med sin sygdom
- Søvngruppe, rusmiddelgruppe eller tilsvarende forløb
- Koordinering af den samlede indsats/klarhed over hvem der løser hvilke opgaver
- Tovholderfunktion ift. den samlede indsats.

Projekterne er implementeret og fortsætter i bostedsteams, så der er ikke behov for yderligere finansiering efter udløbet af satspuljemidlerne.

Udbygning af de regionale selvmordsforebyggende centre

Projektets hovedformål har været at udvikle et specialiseret behandlingstilbud til selvmordstruede børn og unge i Enhed for Selvmordsforebyggelse i Afdeling for Depression og Angst, AUH Psykiatrien. Behandlingstilbuddet videreføres aktuelt med midlertidige midler indtil udgangen af 2021.

Der er under projektet udviklet en ramme for og tilgang til behandling, som af ledelse og behandlere vurderes at styrke kvaliteten af behandlingen for målgruppen.

Projektet har bl.a. bidraget med fokus på:

- Mere systematisk og standardiseret screening af psykopatologi.
- Systematisk at spørge ind til selvskade og registrere diagnose i EPJ. Herunder særligt at have fokus på, at drengene ofte vælger andre former for selvskade.
- Rettidig underretning med henblik på bedre behandlings-flow for patient.
- Øget inddragelse af forældre i behandlingen
- Tematisering af selvmordsproblematikken som en fælles udfordring og opgave i familien, som behandlingen skal hjælpe med, snarere end den unges individuelle skyld og ansvar

Projektet har synliggjort, at der ligger en udfordring i det tværsektorielle samarbejde, hvor relevante tilbud til de unge i kommunalt regi kan være længe om at blive iværksat. Fremadrettet ønskes det at intensivere samarbejdet med kommunerne, hvor første skridt vil være at informere de samarbejdende kommuner om enhedens specialiserede tilbud til børn og unge med selvmordstanker. På sigt kunne det være relevant at intensivere samarbejdet evt. med etablering af nøglepersoner i relevante kommunale afdelinger.

Der ønskes fremadrettet at formidle viden om enhedens behandlingstilbud til børn og unge til de kommunale samarbejdspartnere, med henblik på at optimere samarbejdet, så unge med selvmordstanker og deres nære pårørende er informeret om tilbuddet og henvises rettidigt til behandlingen.

Der eksisterer fortsat et ønske om et udvidet og formaliseret samarbejde med enhedens samarbejdskommuner med inspiration fra Region Syddanmark.

Det indstilles, at der udmøntes 1,3 mio. kr. til projektet fra 2022 og frem til videreførelse af behandlingstilbuddet samt formidling af viden om enhedens behandlingstilbud til børn og unge til de kommunale samarbejdspartnere.

Endvidere anbefales det, at der afsættes midler til at udvide tilbuddet til at omfatte hele regionen, således borgerne i den vestlige del af regionen får samme adgang til tilbuddet. Baseret på en forholds-mæssig beregning af befolkningen pr. 1. januar 2020 i optageområderne i hhv. ADA og Regionspsykiatrien Vests optageområde i forhold til selvmordsforebyggelse, vil en udvidelse af projektet til at dække hele regionen koste 850.000 kr. årligt.

Det vil sige, at det indstilles, at der samlet udmøntes 2,15 mio. kr. fra 2022 og frem til at videreføre og udvide projekt *Udbygning af de regionale selvmordsforebyggende centre*

Tværasektionel indsats til nedbringelse af tvangsindlæggelser (Liv uden tvang)

Det tværasektionelle team til nedbringelse af tvang har haft til formål at medvirke til at udbrede og understøtte den tværasektionelle samarbejdsmodel i forhold til de borgere, som har oplevet tvangsindlæggelse. Teamet løser opgaven med de 3 overordnede indsatser, der er beskrevet i Sundhedsstyrelsens Model for tværasektionelle teams til nedbringelse af tvang.

Projektets indsatser er rettet mod:

1. En koordinerende indsats ift. borgere i projektet. Dette omhandler bl.a. netværksmøder, gerne med brug af Åben Dialog som metode, hvor det giver mening for borgeren. Omhandler også møder mellem regionale og kommunale fagprofessionelle af og til uden deltagelse af borger.
2. Konkrete social-og/eller sundhedsfaglige indsatser. Dette kan eks. dreje som om følgeskab til møder/aftale med fagprofessionelle, med arbejdsgiver eller privat netværk. I dette indgår samtaler med borgere omkring mestringsstrategier og hjælp til koordination med professionel og privat netværk. I projektet afprøves desuden nye tilgange ift borger eks. introduktion af beroligende metoder.
3. Undervisning og supervision af fagprofessionelle, pårørende. Kommunale og regionale medarbejdere, der er i kontakt med målgruppen i hverdagen eller under indlæggelse skal have tilbud om rådgivning, undervisning og supervision. Både ift. konkrete emner eller ift. den konkrete borger. Målet er at skabe en fælles forståelse og en fælles retning på indsatsen uanset om borgeren er indlagt eller i egen bolig.

Projektet afsluttes efter styregruppens ønske ved udgangen af 2021.

Regionale akutte udrykningstjenester i Psykiatrien

Region Midtjylland har i tilknytning til alle de psykiatriske afdelinger i regionen udgående teams, som har hurtig responstid og som kan varetage en intensiv ambulant behandling i en kortere varende periode både i form af hjemmebehandling, men også ved intensiv ambulant behandling på sygehusmatriklen. Alle teams fungerer i dagtid på hverdage, men der er variation ift. tilgængelighed i aften/nat-timerne og weekender.

De akutte udgående teams:

- er tilgængelig i dag- og aftentid, inkl. weekender
- har mulighed for hjemmebesøg op til flere gange dagligt
- har hurtig responstid
- tilbyder korterevarende intensivt ambulant forløb på 4 – 8 uger
- tilbyder et intensivt behandlingstilbud, som kan træde i stedet for en indlæggelse – enten ved at forebygge indlæggelse eller ved medvirke til tidlig udskrivning
- tager tidlig kontakt til relevante samarbejdsparter for sikre en god overgang
- har adgang til psykiaterbistand
- skal yde rådgivning til og samarbejde med kommunale akuttilbud på psykiatri-området.

Regionsrådet besluttede d. 19. august 2020 at permanentgøre den årlige bevilling på 4 mio. kr. til udgående akut ambulante teams fra 2022 og frem med henblik på at fastholde den nuværende kapacitet i de udgående teams i Regionspsykiatrien Midt og Regionspsykiatrien Vest.